

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2576

Entered as Second Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2576

NO. 253. — ŠTEV. 253.

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 26, 1927. — PETEK, 26. OKTOBRA 1927.

VOLUME XXXV. — LETNIK XXXV.

Podrobnosti o katastrofi na morju.

ŠTEVILO ŽRTEV MANJŠE, KOT SE JE SPRVA DOMNEVALO

Vsi potniki iz izjemo 68 so bili rešeni, ko se je potopil italijanski parnik *Principessa Mafalda* v bližini brazilske obale. — Ostalih 1238 potnikov so vzele na krov reševalne ladje. — Parnik je najbrž zadel na čer pod površino morja.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 27. oktobra. — Italijanski parnik "*Principessa Mafalda*", ki je odplul iz Genove s skoro 1000 potniki, od katerih je bilo več kot 800 italijanskih izseljencev, namenjenih v obljubljeno deželo Južne Amerike, leži na dnu morja v bližini brazilske obale.

Reševalne ladje, ki so prihitele na pomoč, ko so čule SOS klice "*Mafalde*", so najbrž rešile vse izjemo 68 od skupnega števila 998 potnikov in posadke 240.

Parnik se je potopil približno osemdeset milj od Porto Seguro, pristanišča v državi Bahia. Ni še definitivno znano, če je zadel parnik ob skrito čer pod površino vode ali ob razvaline neke druge ladje, kot se glasi v nekem poročilu, a že dolgo predno je izginil parnik pod valovi, se je pripetil na krovu resen dogodek. Nekateri pravijo, da se je zlomil vijak in da je sledila nato eksplozija kotla.

Bilo je približno ob četrta na osem v torek zvečer, ko so sprejele nanadni klic "*Mafalde*" različne ladje, ki so se nahajale nedaleč proč. Bilo je približno ob času večerje in ko so se Italijani pripravljali, da proslave prihod v bližino obale dežele, v kateri so nameravali ustanoviti svoje nove domove.

Morje je bilo mirno, in noč je bila jasna. Ochromljena ladja je bila na površini več ur, dočim so hitele reševalne ladje na pozorišče nesreče. Bilo je šele krog enajste ure, ko se je "*Principessa Mafalda*" potopila.

Nizozemski parnik "*Alhena*", francoski parnik "*Formosa*", angleška "*Empire Star*" in "*Avelona*", italijanski "*Rosetti*" in drugi so se zbrali na licu mesta, da vzamejo obupane potnike z "*Mafalde*" ali poberejo iz morja preživele, ki so se nahajali v majhnih čolnih ali se oprijemali plavov.

Parnik "*Alhena*" je poslal brezlično sporočilo, da ima na krovu 500 preživelih in da bo dospel danes v Rio de Janeiro. "*Empire Star*" je sporočil, da je rešil 185 potnikov, "*Formosa*" 110 in "*Rosetti*" 150.

Iz pičlih poročil, ki so dospela iz različnih virov, so prepričani izvedenci, da so eksplodirali kotli na "*Principessa Mafalda*" ob obali Brazilije. Z več vode ali preplavljenja, potem ko je napravil zlomljeni vijak luknjo v parniku. Parnik je bil 24 ur prekasen in to se smatra za znak, da niso stroji primerno delovali.

Prvi, ki je dospel na lice mesta, je bil francoski parnik "*Formosa*". Dospel je ob osmih zvečer ter takoj pričel z delom reševanja. Ostali parniki so prišli drug za drugim.

PERNAMBUCO, Brazilija, 27. oktobra. — Eksplozija kotlov je baje uničila italijanski parnik "*Principessa Mafalda*" ob obali Brazilije. Z več kot 1200 potniki in člani posadke na krovu je kapitan spoznal, da se njegova ladja potaplja ter odredil polno paro naprej.

Da pomiri razburjene potnike v medkrovu, katerih je bilo kakih 800, je ukazal kapitan godbiigrati narodno himno, in častniki ter člani posadke so se gibali med potniki, da preprečijo paniko ter jih navdajo s prepričanjem, da se bliža rešitev.

Bojaki, spominjajte se nesrečnih slepcev ter darujte za Slepaki Dom, 414 1/2 11. ulice.

MORILEC GENERALA PETLURE OPROŠČEN PRED POROTO

Ruski Žid, ki je zavratno umoril generala Petluro, da osveto žide, ki so poginili tekom pogromov v Ukrajini, je bil oproščen od pariške porote. — Ko je bil proglašen pravorek, so ljudje v sodni dvorani naravnost ponoreli. — Jetnik je jokal, ko je slišal, da je prost.

PARIZ, Francija, 27. oktobra. — Ob koncu osmega dne enega najbolj značilnih procesov, kar se jih je kedaj vršilo v Parizu, je bil oproščen večeraj v porotnem sodišču Samuel Schwartzbard, mlad židovski urar, ki je zavratno umoril generala Simona Petluro, ukrajinskega separatističnega voditelja, na nekem cestnem vogalu v Parizu.

Schwartzbard je bil oproščen glede vseh točk, a je bil obsojen, kot je navada v francoskih sodiščih, da mora plačati nominalno svoto enega franka kot odškodnino družini umorjenega.

Pravorek je bil izrečen po štiri urah in pol sumiranja. Od tega časa je porabil Henri Torres, zagovornik obtoženega, več kot eno tretjino.

Glede vseh prvih petih točk se je glasil pravorek negativno in vsled tega se bile odklonjene štiri nadaljevalne točke.

Predsednik porote je s tresočim se glasom, a smehljajem na obrazu proglašal oproščenje, katero je pozdravila natlačeno polna dvorana s pravcatim tulenjem odobravanja.

Schwartzbard je izvedel za pravorek od poročevalca Associated Press, ko so ga povedli nazaj v nabito polno dvorano. Plavalasi mladi mož je čul kričanje gledalcev v dvorani.

— Ali sem oproščen? — je vprašal poželjivo. Skušal je ohraniti miren obraz, a nazdravljanja njegovih pristašev so bila preveč zanj. Solze so pričele teči iz njegovih oči in le malo je manjkalo, da ni padel na tla.

Večina osemsto poslušalcev, ki so se tekom celega popoldne prepirali po dvorani, namenjeni komaj za 300 ljudi, se je smejala, kričala in nazdravljala. Zagovornika Torresa se je dvignilo na ramena močno razburjene množice.

Čuti je bilo krike: — Naj živi Francija! Naj živi francoska porota! — Čuti pa je bilo tudi nič manj razburjene proteste Ukrajincev. Trije oddelki posebne straže so hitro zastopili ter končali kak duetat pretnov, ki so se uneli na hodnikih.

Za več sto jardov od justične palače, od starega Pont Neuf je imela policija obilo četa, da je ločila razburjene pristaše tega ali onega.

Zadnji dan obravnave se je pomikal tako hitro kot so se vlekli prejšnji. Nagovor držav. pravdnika je bil večkrat prekinjen. Cesare Campinchi, zagovornik družine Petlure, ki je govoril na kratko, je zanikal Schwartzbardu pravico, da prevzame odgovornost za sodbo, obsojo in eksekucijo Petlure.

Državni pravdnik Reynold je presenetil navzoče, ko je vzkliknil, da ne morejo priti inozemci semkaj s svojimi zločini. Izvedejo jih lahko na tleh drugih narodov.

Končno pa je imel zagovornik obtoženega, M. Torres, svoj devetdeset minut trajajoči govor. Opisal je prejšnje življenje obtoženega in trpljenja njegove družine pri pogromih. Do tega časa je prazenek še slabo htele, a obtoženec je ostal hladen.

— Ta mož, — je nadaljeval Torres, — nosi na svojem čelu pečat tragedije svojega življenja. Vi ne sodite njega, vi sodite pogrome.

Proces, ki se je pričel pretekli teden, je bil poln dramatičnih prizorov. Schwartzbard sam je povedal, na kak način je umoril Petluro, a trdil ves čas, da so ga grozote ukrajinskih pogromov iz leta 1919 dovedle do tega.

Državno pravdnštvo pa je ne prestano trdilo, da je bil orodje v rokah sovjetskih voditeljev, ki so se bali povratka ukrajinskega voditelja k sili.

Sodna dvorana je bila vsaki dan pozorišče velike vznemirjenosti, ko so priče pripovedovale o groznih prizorih v Ukrajini. Čeprav bi se moralo zaslišati še več nadaljnjih prič, je bil slučaj predčeno najmanj naenkrat prekinjen, ko je zagovornik objavil, da ne bo predstavljal nikakih nadaljnjih prič.

Potresni sunek na dnu morja.

SAN FRANCISCO, Cal., 27. oktobra. — Nadaljna poročila iz Alaske glede potresnega sunka, katerega se je opazilo tam, javlja, da je le o malenkostni škodi. Vsled tega postaja vedno bolj močno prepričanje, da je moralo biti središče potresa nekje na dnu Tihega oceana.

Zveza z Wrangel otokom, ki je bila prekinjena vsled potresnega sunka, je bila zopet uveljavljena.

Mohamedanke brez pajčolanov na konferenci.

ALMA-ATA, Turkestan, 27. oktobra. — Občene v svoje razkošne orijentalne obleke je prepotovalo na tisoče mohamedanskih žensk dolgo razdaljo na konjih, kamelah in kravah, da se udeležijo neke konference, katero je sklicala sovjetska vlada. Vse pretnje njih mož in mohamedanskih duhovnikov jih niso mogle odvrti od njih sklepa in jih pridržati.

Novi antisemitski kravali v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 27. oktobra. — Protisemitski kravali so večeraj iznova izbruhnili, ko so našli nacionalistični dijaki v dvoranih za medicino in umetnost večje število židovskih dijakov, ki so kljub pretnjam zopet zasedli svoja mesta. Sinovi prebujajoče se Madžarske so planili po židovskih dijakih, katere so brutalno pretepili in pregnali. Tudi na vseučilišču v Debreczinu so bili pretepeni židovski dijaki.

Protisemitski kravali so izbruhnili pretekli teden v protest proti vprijetim neke drame v Narodnem gledališču, katero je spisal Desiderij Szomory.

GILBERTOVA POSLANICA

Nemški zvezni finančni minister, dr. Koehler pred proračunskim komitejem državnega zbora. — Kontroverza z repariacijskim generalnim agentom je zavila v temo.

BERLIN, Nemčija, 27. okt. — Včerajšnji govor nemškega finančnega ministra Koehlerja pred proračunskim komitejem nemškega državnega zbora se je odlikoval preje z mesti, katere se je ohranilo tajna ter niso bila dostopna časopisju kot pa s težimi, ki so prišla v javnost.

Finančni minister se je pečal podrobno s stališčem državne vlade glede kontroverze z generalnim repariacijskim agentom Parker Gilbertom glede točk v proračunu, ki niso ugajale Gilbertu. Vsaka beseda glede tega pa je ostala tajna. Kljub temu pa je kazal govor, da obstajajo med člani kabineta samimi nesoglasja v mnenju glede potrebe prizadetih izdatkov za uradniške plače, penzi-je in druge slične stvari in da se Koehler zavzema za vzdržanje postojank, navedenih v proračunu.

Govor je nudil splošen pregled finančnega položaja Nemčije ter skušal opravičiti politiko višjih izdatkov za vojne penzijske, odškodnine in repariacije. Vežno mesto zavzemajo podpore za nezaposlene, čeprav se daje sedaj nezaposlenim delavcem le 12 vico.

Finančni minister je odločno zavrnil kritike trošenja in razsipnosti ter rekel, da se je posebno v zadnjih par mesecih zasledovalo politiko drastičnega varčevanja. Opozoril je nato, da ne bodo niti šolska postava, niti povišane plače državnih uslužbencev motile ravnovesja proračuna, čeprav bi bilo zaželjivo, da bi se takih predlog, ki zahtevajo zelo povečane izdatke, ne stisnilo skupaj vseh v eno finančno leto.

Računal je s povečanimi dohodki iz dohodninskega davka, ki bodo, skupno z nameravanimi drugimi prihranki, zopet izenačili višje izdatke.

V Hanza Bundu organizirani velekapitalisti zahtevajo že imenovanje "finančnega diktatorja", ki bi mogel, brez sodelovanja parlamenta, samovoljno in s sodelovanjem Gilberta predpisovati državne izdatke in davke.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

DUHOVNIKI NASPROTUJEJO PROHIBICIJSKI POSTAVI

Duhovništvo nasprotuje suhaški postavi. — Odgovori na episkopalno glasovanje kažejo, da se je izjavil cilj suhaške zakonodaje. — Odgovori prihajajo s komentarji.

Posledice drugega ves narod obsegajočega glasovanja, ki ga je vpriporila Church Temperance Society, kažejo, da smatrajo duhovniki protestantske episkopalne cerkve v Združenih državah prohibicijo za skoro popolno izjalovljenje.

Sličan pregled, vpriporjen pred osemnajstimi meseci, je bil odgovoren za stališče, katero je zavzela skupina proti reguliranju nezmernosti potom zakonodaje ter za daljši spor v notranjosti cerkve same.

V pregledu, ki je bil objavljen večeraj, se glasi, da je bilo razposlanih kakih pet tisoč vprašalnih pol na episkopalne župnike po deželi. Približno 250 jih je odgovorilo in odgovori prihajajo še vedno, nekateri spremljani od pisem, ki vsebujejo komentarje glede prohibicije.

Na vprašanje: — Neglede na stališče posameznega napram uporabi žganih pijač, ali ste mnenja, da nudi prohibicijska postava najboljše rešitev za problem nezmernosti? — so odgovorili episkopali duhovniki: z "Ne" v 1138 slučajih proti 624 z "Da".

Nadajino vprašanje: — Ali naj se modifira Volsteadovo postavo, je imelo za posledico 1031 pri-trajevalnih glasov proti 593 zani-kalnih.

To kaže v splošnem smer v episkopalni cerkvi, da se je pričelo v vedno večji meri spoznavati vso lažnjivost prohibicijske zakonoda-je in neuspešnost poskusa, da se uredi privatno življenje posameznikov po om zakonodajnih od-redb.

Demantna kraljica je dospela.

Mabel Boll, ki je znana med ameriški turisti v Evropi kot "kraljica demantov", se je vrnila večeraj s parnikom France iz Pari-za v New York. Dva prstana, ka-tera je nosila mlada dama, sta vredna celo premoženje. V enem se nahaja 62-karatni demant, ki je preje spadal v poljsko kraljevsko krono. Drugi pa tehtata 48 ka-ratov ter je stal \$75.000. Razven-tega pa ima pri sebi še številne druge dragocene kamene.

Miss Boll ima v Franciji različ-ne gradove, a se čuti kljub temu vendar nesrečno, ker ni še mogla poleteti preko oceana. Skušala je napotiti Charles Levina, naj jo odvede preko luže, a premeteni Žid je to hvaležno odklonil.

SINCLAIR IN FALL SE OPRAVIČUJETA

Glasi se, da je Fall za- vračal vse konkurenčne ponudbe. — Teapot Dome najemninska po- godba je ostala tajna. — so izjavile priče.

WASHINGTON, D. C., 27. okt. — Štirje lastniki petrolejskih zem- ljišč so izpovedali tekom večeraj- šnje razprave v Fall-Sinclair pro- cesu, da jih je povedel prejšnji tajnik za notranje zadeve, Fall, za nos, ko jim je zagotovil, da bo- do njih ponudbe za Teapot Dome petrolejsko rezervacijo upošteva- ne, kakor hitro se bo vzel v pretres podelitev rezervacije v najem, med- tem ko se je ob istem času Fall že pogajal s Sinclairjem.

Ko so priče najprej vložile svo- je ponudbe, jim je sporočil Fall, da ne bodo ta zemljišča dana v najem, nakar jih je stavil pozne- je pred dovršeno dejstvo. Dne 6. aprila 1922 je izdal Fall izjavo na časopisje, da se ni skle- nilo nikakih kontraktov ne glede tega, ne glede kakih drugih petro- lejskih polja.

Medtem, ko se je zgodilo to, je manjkalo le še podpisov Falla in Sinclairja in ta dva podpisa sta bila stavljeni pod dokument ta- koj naslednjega dne.

To je bila nadaljna važna ugo- tovitve, katero je napravilo za- cestvo obtožbe na temelju izpo- vedij večerajšnjih prič, med kate- rimi so se nahajali polkovnik Theodor Roosevelt, prejšnji po- možni mornariški tajnik, senator Kendrick in prejšnji republikan- ski voditelj v poslarski zbornici, Frank Mondell.

Roosevelt, ki je imel v svojih rokah vojne načrte mornarice, je izpovedal, zaslišan kot priča, da je šele proti koncu aprila izvedel za sklenitev kontrakta glede mor- nariške petrolejske rezervacije, če- prav je bil kontrakt podpisan že 7. aprila.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da pridemo v stari denarini izplačilo označenega znaka, bodisi v dinarjih ali lirah. Po- detski ob veljavi te publikacije, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dnevimo, da vam bo ta povodba ugajala, posebno če, ako boste vpoštovali svoje ko- rist in našo uspešnost ter točno postrebo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.40	Lir.	100 \$ 6.10
Din.	1,000 \$ 18.80	Lir.	200 \$11.00
Din.	2,500 \$ 47.00	Lir.	500 \$27.75
Din.	5,000 \$ 94.00	Lir.	1,000 \$55.50
Din.	10,000 \$188.00	Lir.	2,000 \$111.00

Na poštom, ki pošljete Dinarjev ali pa Dinarjev 124
Dinarjev nam pošljete, pošljete, pošljete
Pošljete po poštom, pošljete pošljete v poštom, pošljete pošljete
Pošljete po poštom, pošljete pošljete v poštom, pošljete pošljete

Posebni po- datki.

Priročnik za izpla-
čilo ameriških dolar-
jev v jugoslovanski
dinarije, ki vsebuje
tabele za izplačilo
dolarjev v dinarije
in dinarijev v dolarje.
Za vsako vrsto po po-
štom pošljete.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president.

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado		\$6.00
Za pol leta		\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta		\$1.50
	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivaličke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

UMETNI ČLOVEK

Znanost je proizvela umetnega človeka.

Pred kratkim so to čudo razkazovali v pisarni Westinghouse družbe v New Yorku.

Umetni človek je občutljiv aparat, ki odpira vrata, odgovarja na telefonske klice, meri toploto in vrši še druga dela.

Aparat seveda še ni perfekten, toda kmalu bo tako izboljšan, da bo lahko opravljal delo povprečnega delavca.

Mašinski ljudje bodo polagoma prevzeli mesta človeških mašin, katerih je na sto in stotisoče po tovarnah, rudnikih, premogovnikih in sploh po vseh ameriških industrijah.

Toda to še ne bo tako kmalu.

Človeška mašina je zaenkrat še vedno cenejša in ni tako kapricijozna kot je mašinski človek.

Mašinskemu človeku je treba dajati neprestano zahtevano mero električne ali radijske sile, če hočejo, da bo funkcioniral oziroma opravljal svoje delo.

Niti za tisočinsko volta ne sme biti prikrajšan.

Človeške mašine pa v tem oziru niso tako natančne.

Kapitalisti jim ne dajo tistega, kar jim gre, izrabljajo jih na vseh koncih in krajih, pa kljub temu opravljajo svoje delo.

Vsled tega niso kapitalisti prav posebno navdušeni za novo iznajdbo.

PACIFISTKA SCHWIMMER

Pacifisti so tisti ljudje, ki odločno nasprotujejo vojni in prelivanju krvi.

Tudi madama Rosika Schwimmer, znana predavateljica, je pacifistka.

Pred kratkim je naprosila za druge državljanske papirje.

Sodnik Carpenter je pa zavrnil njeno prošnjo.

Med drugim jo je vprašal: "Vzemimo, da bi bila v bolnišniški strežnica, ki bi stregla ameriškega vojaku. Naenkrat bi opazila bližajočega se sovražnika. Ali bi vzela pištolo in sovražnika ustrelila?"

"Ne, jaz bi ga ne ustrelila," je rekla madama Rosika Schwimmer. "Pač bi pa skušala najprej spraviti ameriškega ranjenca na varno, nato bi se pa prililižala sovražniku ter ga skušala razorožiti. Toda človeka bi ne umorila za nič na svetu. Niti v slučaju, da bi me on skušal umoriti."

Sodnik Carpenter najbrž ni še nikdar zanikal, da je Amerika krščanska dežela in je najbrž že slišal besede: "Ljubite svoje sovražnike. Blagoslovajte one, ki vas preklinjajo. Izkazujte dobrote onim, ki vas sovražijo. Če te kdo udari na desnico, mu pomoli levo."

Seveda je slišal sodnik Carpenter te besede.

Toda človek, ki je te besede prvi govoril, ni iskal prijem državljanstva Združenih držav.

O SOVRAŽNIKI ČLOVEŠTVA

Zdravniška znanost vojuje boj z največjimi sovražniki človeštva — bacili.

Znani so ji povzročitelji skoro vseh bolezni in protijim se se precej uspešno bori.

Iz Indije poročajo, da bo divja zverjad kmalu zatrla. Levov in tigrov je malo, pa tudi strupenih kač se vsako leto več pobije kot se jih izleže.

Ni več daleč čas, ko bodo bacili pod kontrolo, in ko divje živali ne bodo več ogrožale človeštva.

Človek se bo iznebil ogromnega števila svojih sovražnikov.

Toda en sovražnik, najhujši, najbolj nevaren, zaviti in prebrisani mu bo še vedno ostal.

Toda mu je — človek.

Dopis.

Collinwood, O.

Pri nas v Collinwood smo zadnje čase postali zelo živahni. Deliti se hočemo v dva tabora na političnem polju, ker imamo dva kandidata za mestno zbornico. Na eni strani pravimo, da imamo delavca, na drugi strani imamo zobozdravnika, katerega nekateri nečesto priznajo, da je delavec, kot smo vsi drugi Slovenci. Zobozdravnika Mallya hočejo pristeti med visoke gospode, ki se še nikoli ni pridružil med slovenske delavce, ki jim še nikoli ni pomagal pri narodnem delu, ki se ni odzval, če ga je delavka organizacija povabila, da ji prisloži na pomoč, ki se ne ezanima za kulturo in življenje naših naseljenecv v Clevelandu, Ohio. To je vse res za vse one, ki radi pozabijo, ali že so tako udarjeni s slepoto, da ne morejo videti za nekaj časa nazaj.

Kdor je kaj čital zadnje čase naše slovenske časopise, ta je čital sledeče:

Zobozdravnika Mally je povabila delavski organizacija, socialistični klub št. 27, v Clevelandu, da naj vzame vlogo, če se prav spominjam, v igri Kralj na Betanjevi. Socialistični klub ga takrat ni vprašal, kakšnega političnega in verskega prepričanja je, tudi doktor se ni menil, ampak je kot zaveden Slovenec prisložil na pomoč. — V času, ko se je valilo nove direktorje za Slovenski Narodni Dom, tudi takrat je bil dr. Mally eden prvi po glasovih, ki je bil izvoljen v direktorij. Nobeden ni takrat vprašal, kdo je on, ampak zaupanje delničarjev ga je izvolilo za tri leta direktorjem Slovenskega Narodnega Doma. — Pri dramatičnem društvu Ivan Cankar, kjer so sami delavci člani in igralci, tudi tam je igral in pomagal, kadar so ga naprošili. Enkrat je sam režiral igre v angleškem jeziku. Dramatično društvo Trglav ga je poklicalo, da vzame vlogo, ni odrekel, ampak storil svojo dolžnost. — Slovenska Naroda Čitalnica ga je povabila, da naj napravi podučno predavanje o svojem delu. Ni odrekel, ampak prišel kot Slovenec, ki čuti, da je dolžan dati narodu, katerega sin je on. — Vršila se je razstava umetniških del v S. N. Domu, tudi takrat se ni pogrčalo zobozdravnika, in če se ne motim, je bil izvoljen v odbor za razstavo slik in olepšanje dvorane. — Pri St. Clair Merchants Association je doktor zelo aktiven, kjer skuša vse najboljši, da se naš narod vidi med drugimi v Clevelandu, Ohio. — On je član Slovenske Dobrodelne Zveze, kar je zopet dokaz, da mu ni vseeno, če je tam ali ne, kjer so zavedni levedlandski Slovenci. Poleg tega je član večjih drugih slovenskih organizacij. Svoj urad ima v S. N. Domu na St. Clairju, kjer je začet pokazal svoje mišljenje, da je geslo: Svoji k svojim, edino pravilno. Dr. Mally je bil prvi, ki je bil odbran, da kandidira v mestno zbornico.

Sedaj pa naj še kdo pride in reče, da doktor ni bil zelo naklonjen delavcem, da on sam ni delavec, da je nasproten našemu narodu, da se ga sramuje, da ga ne poznamo in da on nas ne pozna. Z n' rno vestjo se lahko reče, da je on den tistih redkih Slovencev, ki razume težnje slovenskih naseljenecv in tudi težnje tukaj rojenih Slovencev. V njegovi osebi imamo zastopnika, na katerega se lahko zanesemo. Držati se moramo tudi fakta: Kdor narodu služi z vsemi svojimi močmi, temu je tudi narod dolžan svoje zaupanje. — Kdor pravi, da dr. Mally ni delavec, ta naj sprevidi, odkod prihaja, kako je dospel do svojega poklica, kako poleg svojega izvrševanja vrši narodno, kulturno in društveno delo.

Mi hočemo danes v mestno zbornico človeka, ki pozna naš narod tako, kakor je. Samo politično prepričanje ne bo rešilo našega naroda v današnjih razmerah v Clevelandu. Mi Slovenci potrebujemo danes boljše in ugodnejše razmere, ker danes živimo, jutri nas ne bo več. Mi hočemo iz danih razmer samo to, kar moremo doseči; strmo glavi se ne bomo ter s svojimi fra-

zami ubijali samega sebe in izpodbijali svoje zastopstvo. Kdo narod pride do razpota, kjer mora zopet stopiti po skupni poti, da zastopa skupne naloge, takrat mora biti na mestu toleranca, takrat so nam na roki le kompromisi, ker potem kompromisov nahi je mogoče dosežati nam tujezemcem svoja zastopstva pri merodajnih krogi in vladajočih skupinah. Če se bomo pripravili, kdo je boljši delavec izmed Slovencev, kdo ima ravno tisto srečo, da je uradni delavskih organizacij, s tem se ni preeno in dokazano, da razume ostali narod. In tudi v slučaju, da imamo dva Slovence z enakimi zmoglostmi za eništvi ural v enem okrožju, gotovo ne bomo tako bedasti, da bomo capili glasove ter si zadržali vrv okrog vratu.

Kdor pozna dr. Mallya, ta on ve, da ima poštene namene, ki izhajajo iz iz zavesti, da ga je narod po svojih zastopnikih odbral in mu dal zaupanje, da ga zastopa.

Volite v IV. dist.

ŽELEZNIŠKA
NESREČA V
JUGOSLAVIJI

260 ljudi je bilo baje ubitih, ko je padel vlak v prepad med Sarajevom in Mostarjem.

LONDON, Anglija, 27. oktobra. Dunajski poročevalec Exchange Telegraph Company je izvedel, da je bilo nekako 260 ljudi ubitih, ko je padel neki potniški vlak v prepadu med Sarajevom in Mostarjem v Jugoslaviji.

Ozkoirna železnica (delo avstrijskih vojaških inženirjev) teče skozi gerato pokrajino med Sarajevom in Mostarjem. Pot vodi preko prelaza Ivan Plavine, ki predstavlja razvođe med Jadranskim in Črnim morjem ter se spušta na to skozi defilej divj. doline Neretve. V bližini Mostarja pa vodi mimo prepada Velesa.

Najboljše za
slab hrbet.

Ali trpite vsled chronicne, boleče za hrta? Bolečin se lahko takoj iznebite, če si priljubite Johnson's Red Cross ledični obliž. Greje, pomirja ter podpira slab hrbet, obenem pa tudi prijetno masira kožo z vsakim globljim telesu ter pomaga ustvariti pravilno cirkulacijo krvi in normalno moč. Johnson's Red Cross ledični obliž pokaže presenetljivo hitre uspehe, kajti zdravlilo se vsesava skozi kožo v boleče dele — bolečina izgine, istotako okorelost, moč se skoro takoj vrne. In vi dobite tudi trajno pomoč, kajti zdravlilo se neprestano vsesava, dokler ostanete obliž na telesu. Poskusajte Red Cross ledični obliž neov in prepričali se boste, kako hitro vam bo utrdil oslabljen hrbet.

Pojdite v katerikoli lekarno in vprašajte za Johnson's Red Cross ledični obliž z rdečim flanelastim ozadjem.

Na razstavi konj

je nastopil milijonar William Vanderbilt v obleki, kakorino so nosili konjarji pred petdesetimi leti.

Še enkrat — evropski trust!

Venz. P. — Martin, Pa.

V Ameriko prihajajo poročila, da se Evropa amerikanizira in pričenja ustvarjati svoje lastne močne kombinacije po vzgledu ameriških trustov.

Zadnji tak pojav je združitev angleške, francoske in nemške kemične industrije v eno veliko družbo. V njeno področje spada izdelovanje raznih barv, razstreliva in umetnih gnojil.

Že ko se je ustanovil evropski jeklarski trust, se je ves ameriški veliki biznis vznemiril, ker je v njem videl svojega nevarnega konkurenta na svetovnem trgu. Prišlo je pozneje sicer še do več kombinacij, ki pa niso predstavljale take nevarnosti kot je jeklarski trust in sedanji sporazum kemičnih družb.

Ta zadnji je posebno vaben radi nove nemške in tudi podobnih francoskih iznajdb, kako se pridobiva iz zraka, tri do štirikrat bolj po ceni kot do sedaj, amonijak (amenijak), ki je neobhodno potrebna za izdelovanje raznih razstreliv, in ki vsebuje visok odstotek nitrogena (dušika), enega izmed treh glavnih elementov hrane vsake rastline.

Ta se v veliki meri rabi v umetnih gnojilih, ki so bila pa dosedaj, ravno radi visoke cene nitrogena, predraga, da li se mogla v zadostni meri rabiti v splošnem poljedelstvu.

Iz vsega tega se lahko razvidi, da si Evropa resno prizadeva, da se povzdigne iz težkih razmer, kamor jo je pahnila vojna, in da se skuša zopet povzpeti na stališče, ki ga je zavzemala pred vojno ali ga celo nadkriliti. Iz svetovnega stališča moramo to z razdostjo podprati. Sicer je resnica, da se ji bo morala Amerika izmanskatega trga, ki si ga je v časih vojne in tudi pozneje pridobila, umakniti. Resnica je, da to ne bo posebno prijetno, ne za ameriški kapital, niti, ne za ameriško delavstvo, toda vse to le začasno.

Ko so vprašali Henry Forda, kako misli o bodočnosti in če se ne namerava pustiti v konkurenčni boj z General Motor Company, svojega najbolj spretnega in nevarnega tekmeča, je zmajal z glavico in se nekako tako-le izrazil:

"Ne! Dovolj je prostora za nas vse. V tej deželi je še dovolj družin, ki nimajo svojega prevoznika, in na svetu je še nešteto družin, ki avtomobila sploh niso videli niti v avtomobil bo postal v glednem času neobhodno potreben predmet vsakega človeka. Čemu bi se bili, rajši glejmo, da bomo nudili človeštvu cenejši in boljši predmet za njegovo uporabo".

Tako je z vsakim drugim predmetom. Upoštevati je treba dej-

stvo, da se je ves svetovni trg do kaj razširil.

Vse dežele, kamor je Evropa pred vojno pošiljala svoje proizvode, potrebujejo ali bodo v dohodnem času potrebovale veliko več teh predmetov kakor poprej. In zraven se odpira polje za razpečanje takih predmetov o katerih pred leti vedno bolj moderen človek niti pojma ni imel, ki jih pa sedaj ne more ali ne bo mogel posejati, badiši kot za neobhodno potrebo ali kot luksuz.

Ta strah pred Evropo je torej, če že ne utemeljen, vsaj v veliki meri pretiran. Glavno je, da je začela Evropa vesno misliti na delo. Združitev industrije nekdanjih sovražnikov je v veliki meri boljše garancija svetovnega mira, kot vsi mirovni dogovori, ki jih države medsebojno sklepajo. Miru pa potrebuje človeštvo za svoj bodoči razvoj, ker bojni pohodi le uničujejo, medtem ko mir gradi in ustvarja.

Upajmo torej, da si stara Evropa hitro pomore. Ako se njena industrija razvije, bo tudi njeno delavstvo prišlo do večjega kosa kruha. Ker pa Evropa že sedaj ne pridela dovolj za svoje prebivalstvo, je sigurno, da bodo tudi naši farmarji lahko v večji meri in boljše prodajali svoje pridelke. Ako pa farmar uspeva, tudi industrija od tega profitira in tako vidimo, da je resnica, da je blagostanje enega naroda ali dežele v dobroti celemu človeštvu.

Edino, kar se je bati, je dejstvo, da bo pri tem trpelo ameriško delavstvo. Zna nastati začasni zastoj produkcije, kakor je na pr. ravno sedaj.

Nam, ki živimo iz rok do ust, to gotovo ne bo prijetno, ker če ni dela, ni jela.

O tem predmetu se bom po bavil mogoče enkrat pozneje.

Nova obleka

za igralce footbala je višnjevo-rumeno pisana. Igralec izgleda v taki obleki baje dosti večji kot je v resnici.

IZ UPRAVNIŠTVA:

Dobili smo prvo pošiljatev —

Velikih Blaznikovih Pratik.

Cena s poštnino vred je 25 centov.

Onim, ki so jih naročili, jih bomo te dni razposlali.

KAMPANJA za pridobivanje novih naročnikov je končana. Vsak naročnik, ki nam je poslal celoletno naročnino za novega naročnika, je bil upravičen do knjig, ko so predstavljale vrednost \$3. Naročniki so šli z vso vnemo na delo ter se jim iskreno zahvaljujemo za njihov trud in požrtvovalnost.

Slovensko - Amerikanski Koledar
za leto 1928IZIDE ZAČETKOM PRIHODNJEGA
TEDNA

Cena s poštnino vred 50 centov.

Najprej ga bomo razposlali tistim, ki so ga že naročili.

Peter Zgaga

Med papežem in Mussolinijem vlada ostro, toda prikrita sovražstvo. Dve največji sili v Italiji — Vatikan in fašizem — sta se srečali na križpotju in druga drugi se noče umakniti.

Mussolini je dosedaj v Italiji še slehernega ugnal v kozji rog.

Odgovor na vprašanje, če bo ugnal tudi papeža ali ne, je jako težaven.

Vsekakor bo pa imel s papežem dosti več dela kot ga je imel z italijanskim kraljem.

Župniki episkopalne cerkve so te dni odgovarjali na vprašanje, če se strinjajo s prohibicijo ali ne.

Dosedaj je dospelo skoro dva tisoč odgovorov, in med njimi je velika večina takih, v katerih je z dostojnostjo besedami rečeno, naj prohibicijo enkrat za vselej vrag pocipta.

Metodistovski duhovniki so seveda drugačnega mnenja. Oni so z duše in srecem za prohibicijo — dokler je kaj vina v kleti in žganja v omari.

Človek ima marsikoga rad, toda ne ugaja mu kompanija, s katero se pajdaši.

Kitajci so praznoverni ljudje. Sicer so habri vojskaci, toda praznoverni, da je od sile. Ni čuda: Kitajski narod je narod praktično brez vsake vzgaje.

Generali rekrutirajo svoje vojaštvo iz oddaljenih provinc, natočijo jih rabiti orožje in nič drugega.

Tako naprimer poroča neki časnikarski poročevalec, da je prišel v neko vas oddelek kitajskih vojakov.

Na verandah neke hiše je sedel časnikarski poročevalec in pisal na pisalni stroj. Ko so vojaki ušli lali pisalni stroj so začeli bežati.

Ta novica me je navdala z dobro idejo. Koliko mi dajo zavezniki, pa se odpravim s svojim tajprajtarjem na Kitajsko!

Že kakih dvajset let pišem nanj, pa ni še enkrat olja videl. Par črk mu manjka in s spago je povezan, da mrha ne zdijva. Sosedje v bloku so se ga že privadili, toda ko sem ga bil prvi dan vpregel, so leteli skupaj kot ob ognju in potresu. Svojo zunanjo obliko je popolnoma izgubil, piše pa vseeno, toda edino na mojo komando. Opravljal je že vsakovrstne funkcije, in stavim, da bi gonil tudi Fordovo karo, tako vsestranski in sposoben je.

Torej če so kitajski vojaki res tako praznoverni kot pravi dotični časnikarski poročevalec, in če se pogodimo za dobro plačo, se odpravim s tajprajtarjem na Kitajsko ter požnem takoj po svojem prihodu vse kitajske armade v beg.

Človek ponavadi smatra za norca tistega, ki noče z njim vred neumnosti uganjati.

Nemčija ima za predsednika starega strica Hindenburga.

Vsaakega Nemca, posebno Hindenburga, peče očiček, da je Nemčija izzvala vojno. Take in podobne očitke skušajo Nemci na vse mogoče načine izpodbiti.

Ko se je vršila obletnica bitke pri Tannenbergu, je Hindenburg znova odločno poudarjal, da je bila Nemčija napadena in da je potegnila svojo meč v samoobrambi.

To je mogoče res. Toda nekaj je pozabil stari deda pojasniti: kako da je bila Nemčija tako daleč od doma takrat, ko je bila napadena.

Pariški diktatorji mode so izdali povelje: ženska mora nositi tako obleko, da se prilaga njenim lasem.

Dobro. To je obvežjalo. Toda neki francoski zdravnik prerokuje, da bodo ženske kmalu postale plešaste.

Vprašanje je, kakšna moda bo v tem slučaju.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TEREZA:

ZVERINSKA ŽENA

Decio Faelli je stopil v pisarno odvetaika Amaria, ki je držal v tistem trenutku njegovo ovrabo, na pisano svinčnikom. Odvetnik je vstal od mize, da ga sprejme:

— Kaj bi radi? — ga je vprašal.

— Jaz sem Decio Faelli, tisti, ki sem bil obtožen umora svoje žene in ki me je napuljsko sodišče po vašem sijajnem zagovoru, oprostil.

— No, in?

Faelli je za hip umolknil, srepo gledajoč pred se. Potem je dvignil glavo in naglo izjavil:

— Ubil sem svojo drugo ženo. Odvetnik je, osupnjen, odstopil za dva koraka.

Decio Faelli je dvignil svoj znojmen obliki obraz in nadaljeval:

Ubil sem jo nočjo. Kupil sem si bil revolver, da ubijem sebe, pa sem ubil njo. V svoji sobi leži. Morda so jo že našli. Morda me iščejo. Ali se mi še spominjate? Mojega procesa...

Seznani sem se z njo na sodišču. Seznani sem se v najstrašnejšem času svojega življenja. Bil sem nedolžen: Ana je, kakor je dokazano, sama skočila v morje. Vendar je bilo vse proti meni. Svet je smatral, da je potrebno, da tudi jaz skočim za njo. Tega pa nisem storil. Bil sem strahopetec. Živel sem.

Vsak dan, dokler je trajal tisti proces, v tistih mukah, ki sem jih moral prenašati, sem imel eno samo uteho: moje oči so iskale na dnu dvorane, obraz neke ženske, ki je z največjo pozornostjo spremljala vse, kar se je v procesu govorilo, ki je neprestano gledala v me. Zdelo se mi je, da je ona edini svetli žarek v moji strašni temi.

Opraviči so me. Zapustil sem sodno dvorano v družbi svoje matere, spremljan od ploskanja in grobnega molka. Občinstvo ni sprejelo sode s posebnim zadovoljstvom. Neznana ženska, nahajajoča se med množico, naju je čakala pred izhodom. Pogledala me je še enkrat pozorno in prijazno. Zvečer sem našel v hotelu šopek cvetlice in listek: *Ljubim vas — Magdalena di Asta*.

Še isti večer bi bil moral odpotovati iz Napulja. Bil pa sem preveč izmučen. Zbolel sem. V vročinski omotici sem zagledal, dvakrat poleg svoje matere, obraz one ženske, oni njen srepi pogled, ki mi je prodiral do dna duše. Madaleni se je posrečilo seznaniti se z mojo materjo. Postala je najina prijateljica. Moram vam reči, da je bila Madlen zelo lepa. Bila je sama, sva bodna, bogata. Ko smo zapustili Napulj, je šla tudi ona z nama. Moja mati jo je oboževala. Jaz pa sem se se strastno v njo zaljubil. Gotovo ste čitali v listih o moji poroki z Madaleno? Vzdignila je mnogo prahu. Žalostno sem se proslavil...

Moja mati, ki jo je moj slučaj preveč pretresel, je začela polagoma ugašati. Nazadnje je umrla, z omo drugo. Varala te je, pa je Nisem bil več oni nekdanji Decio:

bilo je potrebno, da me nekdo ne guje, čuva, ščiti; v živih mi je ostala groza onih dni. Magdalena je vzela mene, ne jaz njo. Njena volja je gospodarila čez mojo. Jaz sem bil samo orodje njenega uživanja. Že ko sva se poročila, sem temno slutil, da ne bo dobro; tri mesece prej sva se ljubila in njena bolestna plašljivost, njeno čudna obnašanja me je navdajala s strahom. Bil sem kakor kamen spušen s strahom. Bil sem kakor kamen spušen z vrha kriha, ki se ne more več ustaviti. Nekega dne sem, v svojo največjo grozo, spoznal, kakšna osoda me je doletela. Moja žena je bila degenerirana, pokvarjeno bitje. Vzela me je samo zato, ker je bila mnenja, da sem ubil svojo prvo ženo.

Zdelo se mi je, da znorim. Počutila mi je to tako jasno, da sem se zgrozil. Z vsilo silo svoje duše sem se zavračal to sumničenju. Ali vse zastoj. Neusmiljeno, kakor brez uma, mi je moja žena ponavljala: "Vzela sem te ker sem bila prepričana, da si zmožen ubiti me." Brez te ženske nisem mogel živeti. Bil sem ves njen: mogla mi je uliti življenje mogla me je uničiti. Ali z mislijo, da me smatra za morileca, se nikakor nisem mogel pomiriti. Nekega večera, ko sva se vračala iz gledališča, (uprizarili so "Salomon" in Madalena je bila vsa razburjena od one peklenke glasbe) me je začela zopet zabdati s svojim sumničenjem. Prevzel me je nekakšen strah... Lege sem v posteljo in se začel prevračati v nji, jokajoč kakor dete. Čul sem Madaleno ko je zapustila sobo, brez besede.

Od tistega časa se ni več zmenila za me. Tuga, ki me je bila prevzela, se ji je zdela kakor znak izčrpanosti. Jela me je prezirati. In v resnici sem od dneva do dneva vedno bolj hiral in pešal... Ni se več razgovarjala z menoj, več ni bilo potrebno, da se branim... Iz nekaterih njenih besed sem spoznal, da so je slednjič preprčala o moji nedolžnosti. Ali veste iz katerih besed? Rekla mi je: "Tebe je prav lahko prevariti brez strahu..." In pri tem se je surovo nasmejala.

Ni me več ljubila. Iskala je razvedrila, dopuščala je, da so ji dvorili moški, kar po vrsti. A bila je lepa, lepša od vseh drugih. Imel sem od hrepenjenja po nji. Ona pa je uživala v tem, da je izživala svojo ljubosumnost, obnašajoč se, kakor da niti ne opaža, da sem tu, poleg nje. Navsezadnje si je našla ljubimec...

— Nekega dne (moj sum se je bil že vzbudil) sem ji rekel:

— Pazi! Nevarno igro igraš! Glej, da te ne ujamem v past!

— Obraz ji je zasija v zlobni svetlobi. Pogledala me je postrani in rekla:

— Česa naj se plazim?

Molčal sem. Malo za tem, je nadaljevala:

— Menda ne boš storil to, kar si mi ugašati. Nazadnje je umrla, z omo drugo. Varala te je, pa je Nisem bil več oni nekdanji Decio:

Skrhan sem molčal.

Navsezadnje sem se prepričal, da me vara. Nisem volunil; navsezadnje, trudil sem se, da ničesar ne vidim, ničesar ne vem... Ali Madalena ni imela več nobenih obzirrov. Potovali smo iz mesta v mesto, iz hotela v hotel, v spremstvu nekega Rusa, atletskega pustolovca, ki je zelo surovo postopal z njo. Obrnili smo se v Italijo in se nastanili v Rimu. V Rim je prišel tudi Rus. Moja žena je hodila z njim sama v gledališče, na sprehode; neprestano je bila v njegovi družbi. Obnašala se je napram njemu prav po domače, in še vprico samo za nezaten del zemlje in ker so strupene kače razširjene po vsi svet, tako da podleže njihovemu strupu vsako leto najmanj dvakrat toliko ljudi kakor v sami Indiji. Posebno nevarne so kače v Afriki, srednji in južni Ameriki in Avstraliji.

Trebalo je, da se ločim od Madalene. Drugo mi ni ostalo. Ali nisem mogel, nisem hotel: bil sem suženj svoje strasti. In tedaj sem se odločil, da storim sam sebi konec in sem vse pripravil za svojo smrt. Revolver je bil nabit, moja pisma, moja oporoka napisana; bil sem sredi noči v svoji sobi. Kakor da jo je gnil njen demon, me je prišla Madalena iskat. Morda je slutila kaj nameravam. In tedaj je izbruhnil med nama ogorčen preprič; kakor omamljena od sovražnosti mi je očitala Madalena vse moje slabosti, moje zaslepljenost, moje potrpežljivost, moje strahopetnost. In tedaj se nisem mogel več premagovati in sem planil in zavpil:

— Ubijem te! Ubijem te, kakor sem ubil ono drugo! Res je, ubil sem jo, ubil sem jo!

Moja žena se je naježila in se sršela vame liki strupena kača. — Stopila je pred me, približala svoj obraz k mojemu in se zagledala v moje oči s svojimi razgorenimi očmi.

Groza me je prevzela. Pograbil sem revolver, naperil ga na njo in sprožil.

Decio Faelli je končal. Odvetnik ga je poslušal z glavo naslonjeno na dlani. Potem ko je zbral svoje misli, je vprašal mehanično:

— Imate dokaze o nevestotbi?

Decio Faelli je odgovoril z mirnim, pridruženim glasom:

— Pozabljate, da sem jaz ubil svojo prvo ženo.

Odvetnik je onemel.

— Nisem prišel zato, — je nadaljeval Decio, — da vas prošim za zagovornišvo. Ta proces bi bil izgubljen. Jaz sem morilec ob obeh svojih žen. Nisem ničesar več iskati na tem svetu... Samo to bi želel, da bi Anina mati ne verjela tega, kar verjamejo vsi drugi. Nočem, da me kolne. Zato sem tudi prišel k vam. Recite ji, da se nisem dotaknil niti enega njenih las. To je vsa resnica.

Jok ga je dušil. Mahoma je vstal in stopil k vratom. Odvetniku se je zdelo, kakor da ju je ločila enega od drugega neka mračna senca, ki se je pojavila od nekega Hotel ga je poklicati in ga zadržati, ali Decio je bil že na stopnišču, odkoder se je razlegel zamolkel pok.

Pozor čitatelj!

Opozorite, trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

PRIPRAVNO VOŽILO

za raziskovanje polarnih krajev je avtomobil, ki ga vidite na sliki. Avtomobila se je posluževal kapitan MacMillan na svojih ekspedicijah.

BOJ PROTI STRUPENIM KAČAM

Statistika, ki jo objavljajo angleške oblasti v Indiji, prica, da zahtevajo strupene kače tam vsako leto do 20.000 človeških žrtev. To število je tem strašnejše, ker gre samo za nezaten del zemlje in ker so strupene kače razširjene po vsi svet, tako da podleže njihovemu strupu vsako leto najmanj dvakrat toliko ljudi kakor v sami Indiji. Posebno nevarne so kače v Afriki, srednji in južni Ameriki in Avstraliji.

Zato je razumljivo, da se znanstveniki že davno pečajo s problemom uspešne borbe proti kačjemu piku. Prvi, ki je začel v večjem obsegu eksperimentirati na tem polju, je bil dr. Albert Calmette iz Pasteurjevega zavoda v Parizu. Ta učenjak je prvi imuniziral konja proti strupu znane strupene klopotice in poslal serum v Indijo, kjer se pa ni dovolj razširil, kajti prebivalstvo se ni na oni stopnji civilizacije, da bi bilo dovzetno za sistematično borbo proti kačjemu strupu. Tako je ostalo vse pri starem in številu človeških žrtev, ki jih zahtevajo kače, se v Indiji ni zmanjšalo.

Callmette pa ni bil zadnji med učenjaki, ki se bore proti kačjemu piku. Sledila mu je celo vrsta znanstvenikov, ki so raziskovali kačji pik s kemičnega stališča in skušali najti učinkovit serum proti njemu. Največji uspeh je dosegla znanost na tem polju v Braziliji, kjer je bil ustanovljen zavod za izdelovanje seruma proti kačjemu piku. Ravnatelj tega zavoda dr. Vital Brasil je kmalu zaslovel po vsem svetu kot strokovnjak za kačje strupe in protistrupe. Njemu se je posrečilo odkriti serum, ki je rešil že mnogo ljudi strašne smrti vsled kačjega pika. Dr. Brasil je ugotovil, da so potrebni za razne vrste strupenih kač različni serum. Ako se hočemo uspešno boriti proti kačjemu strupu, je treba izdelovati vse vrste serumov. Pri tem si pomagajo učenjaki s konji, ki so med vsemi živalmi najboljše proizvedniki kačjega protistrupa. Konju vbrizgajo najprej neznatno količino kačjega strupa, ki ga dobe na ta način, da dajo strupeni kači zasadi zobe v pergamentni papir na stekleni posodi, v katero kane strup. Čim si konj po prvem vbrizganju kačjega strupa opomore, dobi večjo količino in to se ponavlja dotlej, dokler konj ne prenese tudi injekecije, ki bi bila sicer smrtonosna. Čim je konj popolnoma imuniziran, mu vzamejo izvestno količino krvi ter jo nalijejo v okroglo posodo in pustijo nekaj časa stati. Rdeča krvna telesa ostanejo na dnu posode, nad njo se pa izloči serum, ki ga vporabljajo proti kačjemu piku. Par kubičnih centimetrov tega strupa zadostuje za imunizacijo proti piku navadne strupene kače.

Čim dobi človek, ki ga je pila strupena kača, injekcije tega seruma, se pokažejo blagodejne posledice že tekom ene ure tudi v slučaju, če se je kačji strup že razlezel po krvi. Halucinacije prenehajo in otekline, ki so za kačji pik tako značilne, rapidno pojemajo. Pacient je v nekaj dneh popolnoma zdrav.

SVOJO HČERKO POROČIL

Trgovce v Marmaros Szgetu Jan Markovits je odšel po svetovni vojni z doma in se ni več vrnil. Doma je pustil ženo in 10letno hčerko. Ker ga žena kljub poizvedovanju potom političnih oblasti ni mogla najti in ker ji ni nič pisal, je mislila, da ga je doletela nesreča ali pa da se ji je popolnoma izneveril. Zato se je obrnila na oblasti s prošnjo, da njen zakon razveljavijo. Oblasti so ustrele njeni želji in proglasile Markoviča za pogrešanega. Žena je bila zopet preta in ker je bila še mlada, se je drugič poročila. Odpotovala je z drugim možem na ženitovanjsko potovanje in pustila hčerko doma.

Ko se je vrnila, ni bilo o hčerki ne duha ne sluha. Našla je samo pismo, v katerem ji hčerka Frida sporoča, da se je poročila z bogatim trgovcem v nekem kraju blizu Prage in da se je zelo dobro godi. V pismu vabi hčerka mater, naj jo poseti. Mati je resne dni odpotovala v dotični kraj in posetila hčerko v razkošni trgovski vili. Lahko si pa mislila njeno presenečenje, ko je spoznala v hčerkinem možu svojega prvega moža. Sirota se je nad tem tako zgrozila, da se ji je omračil um. Pripeljal jo so morali v praško umbolnico. Trgovce odločno zanika, da bi bil identičen z Markovitsom. Zadeva ima sedaj v rokah policija, ki bo pojasnila preteklost Fridiniga moža.

Samomor.

Dne 26. septembra ob 6. uri zjutraj se je obesil v Čilju v Prešernovi ulici št. 22 30-letni Ivan Baumgartner, mizarski pomočnik pri Westnu. Našli so ga v delavnici že mrtvega.

DAROVJI ZA DOM SLEPIH.

Barth. Indihar, Box 316, Cherokee, Kans., 1.00.

Denar sprejeli in ga bomo poslali na določeno mesto.

Uredništvo.

Babe Ruth

eden najboljših ameriških baseballskih igralcev.

30-letnica Slovenskega Sokola Cleveland, Ohio.

Janko N. Rogelj.

Sokol Kogoj je omenil, da se je tudi napravil. Pred seboj nimam gojilo dramatik pri Sokolu. Do zapisnika ali drugih podatkov dobro. Če ste že katerikrat slišali tične seje, zato te vrstice osredotočite stare Sokole, kako se pogovarjajo le na lastni spomin. varjajo o tistih dnevih, ko je igral Knausova dvorana je bila ta-Sokol, rečimo "Destega brata", ko krat središče društvenega življenja je 21. oktobra 1909 Maks Themi-nja, kjer je tudi lovenski Sokol stoke igral v vlogi Martin Spaimel svoje seje, prirejal igre in ka, in potem dne 16. aprila 1911, se razvijal v telovadbi. Društva-ko je Rudolf Perdan nastopal v ne seje so bile takrat zelo živah-isti vlogi. Pravijo in trdijo, da sta ne in članstvo je z zanimanjem za-bila ta dva najboljša Deseta bra-sledovalo izvajanju posameznih ta v zgodovini slovenske dramati-govornikov. Parlamentarnost seje ke v Clevelandu. Zopet nadalje bi se lahko kosala z marsikatero trdijo, da je bil Ch. Armbruster v zbornico, sestavljeno iz boljših in-naslovni vlogi drame "Sin" do teligentov. Če se ne motim, je bil danes se najboljši. In se dosti dru-tedanj predsednik Jože Kalan. Če jih omenijo, kar mora vendar na se nisi hotel osmešiti, si moral pre-n način pojasnjevati situacijo: je dobro premisliti, predno si dvi-Zakaj je bilo tako dobro igrano, gnili roko in vprašal za besedo. in da je šlo ljudem tako do sre, da Pri debatah se je zahtevalo strogi še danes govorijo o sokolskih red. Sploh je imel potek cele seje predstavah. Če človek malo pogleda, nekaj svečanega.

da programe tedanjih časov, čita. Prišlo je do volitve društvenega imena igralcev, zasledil takoj ose-odbora. Nestrpnost, kdo bo izvo-be, ki so se danes poznani kot na-ljen, se je pričela polasčati vseh darjeni in dobri talenti. Pri vsem članov. Članstvo je bilo tedanje tem pa se mora poudarjati, da so čase boj zainteresirano za razvoj imeli doberga, premišljenega in svojih društev in je volilo v važ-vestnega režiserja, ki je upošte-ne odbore le samo člane, v katere-val disciplino ter vodil igralce do je imelo le neomejeno zaupanje in tako lepih uspehov. To je bil Jo-ki so bili tudi zmožni voditi posle že Kalan, ki je večinoma režisiral dotičnega urada. Imeli smo včasih dovolj zmožnih članov, pa se je starosta.

Glede dramatike pri Slovenskem ma je bila le pri volitvi tajnika, Sokolu mi je Jože Kalan napisal kajti pokoni Fran Hudovernik je bil tajnik, katerega je bilo težko nadomestiti v tedanjih časih, pri volitvah pa nikoli ni bilo resne kompeticije. On je bil takrat brez dvomno prvi izmed tajnikov, in menda edini, ki je imel svoje upe-ljano knjigovodstvo po strogo do-ločeni poti. Brezdvomno je v ve-liki meri njegova zasluga, da se je nekaj ustanov v nasebini razvilo v močnega podjetja. Njegova naj-večja zasluga je bila, da je de-lal nesebično in največkrat tudi brezplačno. Ni mu bilo dočakati 30-letnice obstoja Sokola, zato se ga sedaj Sokoli spominjajo s spo-štovanjem in hvaležnostjo, za vsa dela, ki jih je storil za sokolstvo v Clevelandu.

Stare veste Sokola se krejijo in krejijo vsako leto, pri starih vr-stah so nastale velike vrzeli v zad-njih petnajstih letih. Te vrzeli pa se izpolnjujejo z našo mladino, ki je in bo zavzela naša mesta. Ta mladina bo spomenik, ki bo nade-lje pričal o obstoju, in življenju Slovencev v Clevelandu.

Član Slovenskega Sokola, že dolgo vrsto let Josip Zele, tudi njemu je delo našega Sokola vzbudilo zavest, da se danes poleg svo-jega dela v trgovini, goji misel, da je Sokol prva narodna skupi-na, katero se mora upoštevati in podpirati. On ljubi Sokola, njemu je vedno prijetno, če človek govo-ri o Slovenskem Sokolu v Cleve-landu. Za tridesetletnico nam pri-poveduje takole:

Kakor ponavadi, tudi takrat sprejemam tajnikov poziv, da naj se udeležim občnega zbora. Tako sem

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Poslovno posredovanje.

Naša banka si je zadala nalogo, da pomaga rojakom vzdrževati poslovne zveze z domovino.

Kdor ima v starem kraju sorodnike, pride včasih ne-pričakovano v položaj, da jim mora nujno denar poslati. Drugi zopet je napravil kupčijo, morda zaaral kako posestvo, ali prevzel domačijo, naka mora izplačati denar v najkraj-šem času.

Hiter prenos denarja je pa v slučajih potreben tudi onim, ki imajo vlogo v starokrajških zavodih ali onim, ki hočejo vnovčiti zapuščine in posojila.

Denarna nakazila tja so za razne potrebe, prenosi od tam izvirajo iz raznih poslov. V vsakem slučaju mora iz-vršiti banka nalog tako kot je potrebno in za stranko naj-bolj koristno. To pa zamore storiti le banka, ki ima tako razširjene zveze, toliko denarnega prometa in tako dolgo iz-kušnjo kot ima vse to FRANK SAKSER STATE BANK.

Ako ste naša stranka, ste se o tem že prepričali, sicer nam pa dajte ob prvi priliki priložnost, da vam v Vašo lastno korist dokažemo vrednost našega bančnega poslovanja.

FRANK SAKSER - STATE BANK
62 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

English-Slovene Reader

Gestavil dr. F. J. KERN

CENA s poštnino SAMO \$3.—

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovarjavi angleških besed; vaje za učenje angleščine; berila in članke s slikami ter kratek angleško slovenski in slovensko angleški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:

"GLAS NARODA"
62 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

UKRADENI NAKIT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

49

(Nadaljevanje.)

Ogledala je najprej darove, a srebrni pas je opazovala z občutkom, kot da mora biti v resnici njena sreča spojena s tem.

Grofica Suzana je radi forme podarila Jenny zapeljivo, a je hladno, skoro žaleče odklonila njeno zahvalo. Jenny ni pozneje nikdar nosila te zapeljivice — ter je vedno počivala na dnu njene omare za nakit. Čutila je, da ni bilo podarjeno iz srca. Mesto tega pa je grofica Teja postavila svoji ljubljenci, nebroj darov in tam je kazala vsaka malenkost ljubečo skrbnost, s katero so bile izbrane vse stvari.

Nehote je postala mlada deklica središče, krog katerega so se ta večer vsi vrtili in brez dvoma bi bila brezmejno srečna, če bi ne čutila počivati na sebi hladnih, opazujočih pogledov grofice Suzane.

Na željo grofice Teje je zapela par božičnih pesmi. Čisti, gladki dekliški glas je polnil slavnostni prostor z blaglasjem ter prihal srem poslušalcev. Lotar je poslušal kot očaran. Nato pa so pričele mikati znane melodije in posegel je vmes s svojim močnim baritonom. Veselo sta se spajala oba mlada glasova. Izpopolnjevala sta se ter se oprijemala drug drugega.

Grofica Teja je sedela tiho in sklenjenih rok; njene oči so zlele kot zamaknjene.

Celo grofica Suzana je prišla proti svoji volji nekoliko v razpoloženje ter mrmrala predse to ali ono pesem. — Čast Bogu na visini in mir ljudem na zemlji! — ji je zvenelo slovesno nasproti. Ali je razumela svarilo, ali pa se je zganilo v nji kako gorkejšo čustvo. — smeje je prikimala svoji tašči. Mogoče so bile njene skrbi v tem trenutku razpršene. Lotar se je tekom večera zelo pobrigal, in Jenny je bila v njeni navzočnosti že itak plaha, da ni dosti govorila.

Skoro prestrašena je dvignila pogled, ko jo je grofica Suzana pozvala, naj ponovi neko pesem. Pozneje so šli k večerji. Lotar je bil zelo vesel dobrega razpoloženja svoje matere. Posvetil ji je posebno pozornost ter ostal pri njej tudi pozneje, ko sta grofica Teja in Jenny že odšli.

Stara dama je povabila s seboj mlado deklico. Tam ji je pripovedovala povest o založenem vratnem nakitu in kako je prišlo do tega, da jo je pozneje ona vzela s seboj na Wildenfels. Jenny jo je poslušala s presenečenjem. Dotedaj ni še vedela, zakaj je grofica Teja vzela tako ljubeznjivo k sebi osirotelo vnukinjo rendanta Horsta.

Stara dama je privlekla na dan ovratno verižico ter jo položila smeje krog njenega vitkega vratu.

— Vidiš, sedaj veš, zakaj imaš pravico biti na Wildenfelsu. Vzela sem te k sebi, da odplačam svojo krivdo. Da si mi vedno bolj trdno prirasla k srcu nima s tem nobenega nadaljnjega opravka. Ti si postala moja ljuba hčerka. In na svoj poročni dan — boš nosila to ovratno verižico. Mogoče bom še doživela ta dan...

Jenny je počasi snela nakit ter zrla nanj. Kako čudno so blesteli kamni, — kot da ji hočejo pripovedovati neko povest, — drugače kot ono, katero ji je ravno kar pripovedovala grofica Teja.

Jenny je položila nakit nazaj v roki stare dame. Njen obraz je izgledal pri tem zelo resen.

— Jaz se ne bom nikdar poročila, stara mama, — je rekla nato prijatelju.

— Le čakaj, dokler ne pride pravi.

Jenny pa je zmagala z glavo.

— Zame gotovo ne bo prišel, le veruj mi. Jaz bi tudi ne šla rada proč od Wildenfelsa, kjer mi je tvoja ljubezen ustvarila tako lepo domovino. Kako neki bi se ti mogla zahvaliti za to!

— Ti mi nisi dolžna nobene hvale. Jaz moram le poravnati dolg nad teboj.

Jenny jo je iskreno objela.

— Ne govori vendar o krivdi, ljuba stara mama. Ah, če bi bila tisočkratna, resnična krivda, bi jo tvoja ljubezen in dobroti že davno odplačala.

Grofica Teja je naslonila svoje lice na lice mlade deklice ter zrla v sliko svojega sina.

— Ali misliš zares, otrok, da bi bilo mogoče s tem odplačati težko krivdo? — je vprašala s pritajenim glasom.

— Čisto gotovo, stara mama. Kar si storila zame, je tako veliko in dobro. Jaz se ti morem zahvaliti le s svojo brezmejno ljubeznijo, — kajti drugače nimam ničesar.

Stara dama jo je iskreno poljubila.

— Ti si moj solnčni svet, ob katerem se lahko greje moje staro srce. Bog naj te blagoslovi, moje ljubo dete. Sedaj pa sem trudna, — kajti bi je naporen dan zame. Pojdi, pokliči mojo staro Grillovo, da me spravi v posteljo.

Jenny je vstala ter ji poljubila roki. Nato pa je hitro odšla.

Grillova je zunaj v predsobi zakimala nad lepo božično povestjo. Očala so ji stala postrani na nosu. Poleg nje na mizi je stal krožnik z leotom in napol prazna čaša punča, ostanki božične slavnosti.

Jenny je položila roko na ramo stare žene.

— Grillova, ljuba Grillova, ali si zelo trudna? — je vprašala sočutno.

Grillova se je hitro predramila ter si popravila očala.

— Ah ne, — je odvrnila, — le malo sem zakimala. To dela ta vražji punč, — ki ga ne morem prenesti.

Jenny jo je smeje pobožala po licu.

— Spraviti moraš staro mamo spat.

— Da, takoj grem noter. Sedaj pa lepa hvala za gorki šal, katerega ste mi spletli.

Odšli sta obe k grofici Teji. Jenny ji je želela lako noč ter odšla nato v svojo sobo. Stala je še dolgo, zatopljena v sanje, v temi pri oknu ter zrla vne v čudovito osvetljeno krasoto parka. Luna je stala visoko na nebu ter metala svoje blede luče preko pokrajine. Bila je pristna, obetajoča božična noč.

Jenny je naslonila na okno svoje lice. Njene misli so pohitele nazaj v preteklost. Povest grofice Teje je vzbudila v njeni duši marsikaj, kar je že davno izginilo iz njenega spomina. Prav do svojih najmlajših otroških let se ji je zopet vrnil spomin. Pred seboj je videla starega očeta in staro mater, ko sta ji pokazala sliko nad posteljo starega očeta.

— Naša domovina, — sta ji rekla in solze so se prikazale v njenih očeh.

Noben pa ni več videl stare domovine. Stari oče in mati sta ležala poleg njenega očeta, v tuji zemlji in grob mame, katerega je le parkrat obiskala z grofico Tejo, se je nahajal na velikem hmeljskem pokopališču med grobovi tujih ljudi. Le ona sama je dospela v domovino ter čutila, da tiči z vsemi koreninami v tej domači zemlji.

(Dalje prihodnjik.)

Slovenski Sokol v Clevelandu.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

tridesetletno svojega obstanka. ki nas je družila v naših pevskih in dramatičnih društvih, okoli naše čitalnice itd. Slovenska zavest večje naseljevanje naših Slovencev se le pred kakimi 25 leti, to se pravi, da so se naseljevali bolj pogosto. Zato pa je obletnica še večjega pomena, ker se je že pred tridesetimi leti našlo zavedno moštvo, ki so ustanovili društvo Slovenski Sokol ter s tem ohranili zavednost in napredno mišljenje slovenskega naroda.

Slovenski Sokol s to obletnico dosegla največji ponos in sad svojega dela kot katere druga skupina. Ko se vrši ta slavnost, nastopilo bo okoli sto dečkov in deklic, za njimi pa pridejo dekleta in mladeniči, evet našega naroda v Clevelandu. V tem se Slovenski Sokol zaveda in vrši svojo dolžnost, ko čepi v mladinska središča, ki je naša, slovenska in narodna priljubljenost. Otroci spoznajo nas Slovence, pri tem pa se vzgajajo telesno močni in zdravi, kar tudi nekaj šteje.

Slovenski Sokol je po številu članstva najhujši, toda žrtvoval je že velike svote denarja za vzdrževanje telodvorne in drugih naprednih idej, ki so potrebne za razvoj našega naroda.

Slovenski Sokol ima danes v svoji središčni točki nekaj članov, kateri so bili med pionirji tega narodnega dela. Tem gre v prvi vrsti zasloga, da naš Sokol slavi danes 30-letnico.

Slovenski Sokol naj deluje še znanaprav tako pozitivno, in ko obhaja 50-letnico, takrat naj v drugih kulturnih organizacijah bil vsak Slovenec zaveden ter v sokolskih vrstah, da bi bili vsi za napredek in izobrazbo našega naroda.

Brat A. J. Terbovec, urednik "Nove Dobe" ter član Slovenskega Sokola piše sledeče:

Slovenski Sokol v Clevelandu.
Slovenski Sokol v Clevelandu bo v nedeljo 30. oktobra na slovesen način praznoval 30-letnico svojega obstoja; pa ne le obstoja, ampak kar je važnejše, tridesetletni svojega delovanja. Njegovo delovanje je bilo in je res narodno. Dolga tri desetletja, v dobrih in slabih, v mirnih in viharjih časih je Slovenski Sokol visoko držal plamenice čiste slovenske zavesti, gojil telodvorno in skušal vplivati na vsakega posameznega člana, da skuša živeti tako, da bo v čast in ponos narodu, iz katerega izhaja.

Slovenska zavest ni narodni sovinitven, ni narodna nestrpnost, ker za kaj takega ni, ali ne bi smelo biti v tej deželi vzroka in prostora. Slovenska zavest je tista, ki združuje sinove in hčere našega naroda v skupine, kjer z združenimi močmi dosegamo, kar bi posamezniki ne mogli. Da ni med nami slovenskega čuta, ne bi bile naše podporne organizacije tako močne kot so. Mnoge ameriške podporne organizacije so dovoljevale in najbrže še dovoljuje drugod, da ustanavljajo pod njihovim okriljem društva, ki posluhuje v tujem, to je neangleškem jeziku. Da smo se zadovoljili s tem, prav gotovo ne bi bilo danes toliko naših rojakov zavarovanih v dobrih in trdnih podpor- nish organizacijah, kot nas je. To da naš slovenski čut nas je silil, da smo se družili v naših lastnih organizacijah, in tako danes lahko z zadovoljenjem trdimo, da smo Slovenci v prednjih vrstah tistih naseljenecv, ki so percentuelno najbolj zavarovani.

Slovenska zavest je dalje bila, ki nas je družila v naših pevskih in dramatičnih društvih, okoli naše čitalnice itd. Slovenska zavest večje naseljevanje naših Slovencev se le pred kakimi 25 leti, to se pravi, da so se naseljevali bolj pogosto. Zato pa je obletnica še večjega pomena, ker se je že pred tridesetimi leti našlo zavedno moštvo, ki so ustanovili društvo Slovenski Sokol ter s tem ohranili zavednost in napredno mišljenje slovenskega naroda.

Poleg slovenske zavesti goji Slovenski Sokol, kot že omenjeno, tudi telodvorno. Nihče menda ne dvomi, da je telodvorna za razvoj telesa in za ohranitev zdravja kar največjega pomena. Znano in priznano pravilo pa je, da v zdravem telesu biva zdrava duša. Sokolska telodvorna je dalje lep šport, ki odteguje marsikatero mladeniča in devojko slabi ali dvomljivi družbi.

Slovenski Sokol v Clevelandu ima danes v marsikaterem oziru druge naloge kot jih je imel prva prinašajo nove naloge. Gojitev telodvorne in gojitev slovenske zavesti pa mu je še vedno zvezd vodnica. V Slovenskem Narodnem Domu v Clevelandu ima Slovenski Sokol časteno dežel. Rad je pomagati in nevedno bi se pomagal Slovenski Narodni Čitalnici, Slovenski mladinski šoli S. N. Doma in drugim kulturnim organizacijam.

Najbolj važno misijo po vrši Slovenski Sokol v naselbinah s tem, da zbira pod svoj prapor našo tu rojeno mladino. Nad sto tu rojenih fantov in deklet telodvori v sokolskih vrstah. V dobri družbi so, mesto, da bi se potikali po cestah ali smaljših beznicah, s telodvorno si krepijo svoja telesa in pri tem nevede vzljubijo vse, kar je našega. Naši postajajo in ostajajo, vsaj po sreči in zavesti, čepi ne morda toliko po jeziku. Naši Domovi rabijo naraščajo, ki jih bo upravljal in vzdrževal, ko mi obmoremo, in isto velja za druge naše ustanove, ki se bodo še za dolgoleten čas ohranile.

Vse naše podporne organizacije zidajo svojo bodočnost na mladini. Pridobiti in obdržati pa bodo mogle isto le, če se bo ista vsaj nekoliko zavedala, da je naša, če bo vsa deloma čutila z nami in smatrala naše ustanove tudi za svoje. Iz tega razloga bi moral: naše podporne organizacije vsaj moralno podpirati vsako skupino, ki priverže našo mladino na nas, ki jo skuša pripraviti, da vzljubi vse, kar je našega.

Prireditve Slovenskega Sokola v Clevelandu so bile še vedno ne- kak slovenski praznik, in nevedno se bo to pokazalo tudi pri praznovanju njegove 30-letnice. Vse, kar res slovensko čuti, pride in se raduje s Sokolom in njegovim življenjem polnim naraščanjem. Sinovi in hčere daljne Slovenije so z ameriško Slovenijo zopet ena družina v senci zvezdaste zastave svobode.

Slovenskemu Sokolu v Clevelandu priručne čestitke, mnoge uspehov za bodočnost in iskren sokolski: Zdravo!

Sokol Jož Bukovnik, večletni član našega Sokola, dobro pozna slikar in umetnik, ki se je pred kratkim vrnil iz potovanja v Jugoslavijo, ni pripoveduje o Sokolu z posebnim naglasom, prežet z utisi, kateri mu je nudila domovina, kjer je sokolstvo razvito in vidno. Takole pripoveduje:

Slovenski Sokol v Clevelandu slavi 30-letni obstanek. Da nisem bil pred meseci v domovino, najbrže ne bi dosti mislil o tej slavnosti, toda danes mi je v mislih mladina, ki sem jo zrl v domovini, ki je čista, zdrava, ponosna in narodna. Vsa ta mladina je naša, bogata v vseh svojih podjetjih, temelj našega bodočega razvoja v Jugoslaviji. Ko sem gledal to mladost, sigurno sem bil, da ostane ta mladina dovolj zrela in prestopna, da podvzame mesta onih, ki vodijo narod do bogatstva in sreče, ki dosegajo mesta, katere se omenja drugi narodi. Vesel sem bil teh doživljajev, o domovini, katero sem zapustil mlad, sploh tega nisem mogel misliti.

Danes, ko stojimo pred 30-letnico Slovenskega Sokola v Clevelandu, zapisil sem se, kaj so pravzaprav člani našega Sokola. Človek jih šteje na prste, ustavi se pri tem, ustavi se pri onem, povsod se zaznamuje nekaka posebnost. Prepričan sem, da je ni skupine v Clevelandu, kakor je Sokol, da bi imela toliko moč med seboj, moč, ki so stali in se še na krmilu svojih lastnih ali narodnih institucij. Tudi ti ljudje so bili enkrat mladi, tudi ti so se trudili, da spoznajo svoj narod in samega sebe, pa so bili podjetni. Sokol goji narodno zavest, in to je prav. Nekaj mora človek biti. Če se sramuje svoje narodnosti, sramuje se samega sebe, drugi pa ga radi tega ne poznajo.

Kako lepo bi bilo, da bi jih kaj več poznalo, kaj je naš Sokol, kaj je napravil za naselbino in dela za našo mladino.

(Konec.)

BIVŠI RUDAR—SLEPARSKI FINANČNIK

Lahkomiselnost in poželenje po bogastvu oboje je že marsikoga ugonobilo. To resnico je spoznal po dvajsetletnem uspešnem varanju, lahkomiselnosti, iskanju bogastva nevaruž "gospod" Josef Aspinall. Sedaj je "junak" dneva od londonskega sodišča obsojen, občutno obsojen in junaka bo preimisljal med štirimi stenami o bitih in nebiti. Jetnišnica mu je že več ali manj znana, saj je svoje bližnje okradel za nič več manj kot za dvestotisoč funtov sterlingov.

Lahkomiselnost in pohlep sta gnala že v zgodnji mladosti Aspinalla na pot, ki jo hodijo najbolj izprani ljudje. Po volji starišev je bil zaposlen v rudokopu kot rudar. Že kot mladenič je kazal izredne finančne zmoglosti. Ker je kot tak vžival splošno priznanje, je vzel slovo od rudarskega življenja in postal trgovec. Leta 1902 je otvoril lastno trgovino. Ker je hotel na hitrejši način obogatiti — trgovina mu ni uspevala, kot je pričakoval — si je izbral pot nepoštenosti. Ogrožljiva je nekega posestnika večjih rudnikov. Zaradi tega dejanja in insolventnosti trgovine je prišel pred sodišče ter bil obsojen na devet mesecev ječe. Po prestani kazni je nanovo otvoril trgovino. Potrebne denarce mu je preskrbel žena. Tudi to pot ni imel zaželjenega uspeha; trgovino je moral opustiti. Ker pa je hotel na vsak način obogatiti, je pridobil tasta, ki mu je nudil po daljšem pripravljanju potrebni kapital. Tudi tretji poizkus rehabilitacije je končal — nesrečno.

Z nesrečo raste bistroumnost in razsodnost. Obojno pa je rodilo pri Aspinallu — velikopoteznost. Ustanovil je akcijsko družbo "Craighant and Devon Mining Syndicate", sleparsko podjetje svoje vrste, ki pa je prinašalo lepe denarce 130.000 funtov sterlingov. Od teh dob je živel "gospod" Aspinall in družinstvo življenje. Šumne in hrupne veselice v bogato okrašenih sobah so bile na dnevnem redu. Kako je Aspinall bil iznajdljiv priča sledeča dogodivščina.

Ko je goljufu nekoč zmanjkal potrebni kapital, si je izmislil prav posebnega. Upniki so terjali, neizproso terjali. Kako iz zadrege? Povabil je upnike na božično večerjo, nudil ob tej priliki najboljše pijačo ter popeljal vse družbo v klet, kjer je pokazal raznovrstna najboljša vina. "Vsa to gosпода, zastavim," je dejal gospod Aspinall. Umešno, da so upniki blagohotno odklonili to ponudbo. "Gospod Aspinall je bil in bo kavalir!" — so vzklikali zbrani. Na žalost pa zbrana gosпода ni vedela, da je v "servirarni" steklenicah blažena — vodica. Končno pa so zopet spoznali prevaro in Aspinall je bil obsojen na dvajset mesecev ječe.

Kretanje parnikov - Shipping News

29. oktobra:
France, Havre.
Olympic, Cherbourg.
Arabic, Cherbourg, Antwerp.
Dresden, Cherbourg, Bremen.

1. novembra:
Conte Rosso, Napoli, Genoa.

2. novembra:
Beregaria, Cherbourg.

3. novembra:
President Harding, Cherbourg, Bremen.

4. novembra:
Colombo, Palermo, Napoli, Genoa.
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam.

5. novembra:
Muenchen, Cherbourg, Bremen.
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam.

6. novembra:
Mauritania, Cherbourg.
De Grasse, Havre (enormni parnik).

10. novembra:
Albert, Ballin, Cherbourg, Hamburg.

12. novembra:
Berlin, Cherbourg, Bremen.
Leuchter, Cherbourg, Bremen.
Homerie, Cherbourg, Bremen.

14. novembra:
Aquitania, Cherbourg.

17. novembra:
New York, Cherbourg, Hamburg.
Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
Bremen, Cherbourg, Bremen.

19. novembra:
De France, Havre.
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam.

20. novembra:
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

23. novembra:
Monte Blacamon, Napoli, Genoa.
Columbus, Cherbourg, Bremen.
Beregaria, Cherbourg.

24. novembra:

Deutschland, Cherbourg, Hamburg.

26. novembra:

Paris, Havre.
Duislo, Napoli, Genoa.
Majestic, Cherbourg.
Ryndam, Boulogne sur Mer, Rotterdam.

30. novembra:

Mauritania, Cherbourg.
President Harding, Cherbourg, Bremen.

16. decembra:

Paris, Havre — BOŽIČNI IZLET.
Parniki odpušajo potnike: potniki se vračajo dan prej.

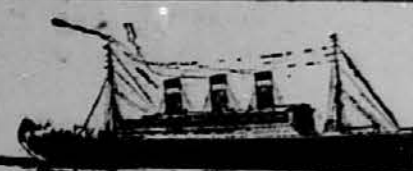
Najkrajša pot po teleteniz. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi — Pijača in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Zajamčite si prostor za vožnjo novega velikana.

PARIS 26. nov. — 16. dec.

Ile de France, — 19. novembra

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali FRENCH LINE

19 State Street — New York

"Potujte pod ameriško zastavo"

Izleti v Jugoslavijo

Ce boste obiskali jeseni ali za Božič svojo domovino, ne boste izgubili nikdar poželjivosti, ki jih pripravljajo United States Lines.

S.S. LEVIATHAN
odplove iz New Yorka v
soboto, 12. novembra

Pod osebnim vodstvom Mr. J. Berkovec, zastopnika United States Lines, ki bo v vseh očitih skrbel za vašo družbo.

United States Lines
45 Broadway (Phone, Whitehall 2800) New York City

ZADNJA LJUBEZEN IZDO-RE DUNCANOVE

Te dni je izšla knjiga ruskega pisatelja A. Marienova "Roman brez laži", v kateri se govori tudi o znameniti pesalki Duncanovi in njenem poznejšem možu, ruskem pesniku Jeseninovi. Pesalka se je seznanila z ruskim pesnikom v moskovskem Ermitažu. Predstavil mu jo je slikar Jaklov. Čez nekaj dni je priredil Jaklov v svojem ateleju družabni večer in povabil tudi Duncanovo. Razkošno oblečena je vstopila pesalka v atelej in se prijazno nasmejala Jeseninovi. Sedla je na divan, pesnik je po pokleknil k njenim nogam. Pogladila ga je po glavi, rekla: Zlata glaviča! Potem ga je vprašala vseh poljubila in ostala z njim v intimnem pogovoru do ranega jutra.

Jesenin je kmalu podlegel njenim čarom. Čez nekaj mesecev se je preselil k nji. Toda bil je že po naravi tak, da ni mogel ostati dolgo na enem kraju. Izidura mu je podarila zlato uro, misleč, da ga bo s tem privezala nase, toda zmotila se je. Opetovano je povezal Jesenin vse svoje imetje, obstoječe izperila in rjuhe v enico in pobegnil od pesalke. Toda vedno znova se je vračal k nji. Končno sta zapustila Moskvo in odpotovala v tuzemstvo, kjer sta se poročila. Vse je kazalo, da sta našli nujni nemirni srei mir in da bo živel pesnik v srečnem zakonu s svojo izvoljenko, toda usoda je hotela drugače. Jesenin se je predlanskim ustretil. Duncanova je pa našla te dni tragično smrt v Nici.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poseben o potnih listih, pritrjeni in drugih stvarih. Vse naše dolgoletne iskavke vam mi samoremo dati najboljše pojasnila in priporočila, vedno le prvotne brspornike.

Tudi nedravljeni samorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit in Washingtona, bodisi na eno leto ali 6 mesecev in se mora delati pro- javo vsaj en mesec pred odpotovan- njem in to naravnost v Washing- ton, D. C. na generalnega namest- nika komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, am- pak ga mora iti iskati vsak posle- oasek, bodisi v najbližnji nasel- niški urad ali pa ga dobi v New Yorku pri odpotovanju, kakor kodo v proklai zaprosil. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svoje lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce in starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce in starega kraja, naj nam prej piše za pojamila. In Jugosla- vije bo pripravek v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvo- te je določena za ameriške držav- ljane, ki žele dobiti sem "tarife in otkrobo od 18 do 21. leta in pa na poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti sem kase in otkrobo od 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, pa- trebno pa je delati proklai v Wash- ington.

Proklai podvzamete kakš korak, pišite nam.

FRANK SAKSER
STATE BANK
60 CONTINENT ST., NEW YORK

Japonska igralka

Mise Yaiko Mizutani je najbolj priljubljena obiskovalcem ja- ponskih kinematografov.